RADISTŲ ASOCIACIJA LY

– JAUNOJO –

RADISTO ATMINTINĖ

2025

Radisto atmintinė

Redaktorius:
Jonas Paškauskas, LY5A
FOC#2104
CWops#1459
Jonas.LY2ZZ@gmail.com
Tel. +370 699 599 73

Redakcinė kolegija:
Arūnas Vaglys, LY2IJ
Paulius Beirutas, LY2R
Andrius Račkauskas, LY3AR
Andrius Ignotas, LY7Z
Remigijus Vaičius, LY8O
Roberta Dubosaitė-Lepeškevičė
Rita Norkutė

Viršelio nuotraukoje:
Utenos Dauniškio gimnazijos II c g. klasės jaunieji trumpabangininkai su fizikos mokytoja Loreta Tarvydiene dalyvavo Baltijos kelio 35-mečio minėjime Ukmergės rajone. 2024 m.

Devintas leidinys, 2025 m.

Dėl įsigaliojusio LR asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, leidinį kopijuoti ir platinti draudžiama.

Turinys

Įžanga ..... 3–4 psl.
Kaip tapti radistu ..... 5 psl.
Trumpabangininkų naudojami dažniai ..... 6–7 psl.
Telegrafo kodo raidės, fonetinė abėcėlė ..... 8 psl.
Telegrafo kodo skaičiai, skiriamieji ženklai ..... 9 psl.
Tarptautinis Q kodas ..... 10 psl.
Radistų santrumpos ..... 11–15 psl.
Azimutų žemėlapis ..... 16 psl.
Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė ..... 17–25 psl.
Ryšiai mikrofonu SSB ..... 26 psl.
Ryšiai telegrafu CW ..... 27 psl.
Ryšiai kompiuterine skaitmena ..... 28 psl.
Korespondento signalo įvertinimas ..... 29 psl.
Ryšį patvirtinančios QSL - kortelės ..... 30 psl.
Diplomai ..... 31 psl.
Radistų varžybos ..... 32–33 psl.
Pasaulio radijo sporto čempionatai ..... 34 psl.
Ultratrumposios bangos ..... 35–37 psl.
Radistų asociacijos renginiai ..... 38 psl.

Įžanga

Prieš daugiau nei 100 metų po visą pasaulį pasklido žinia apie italų inžinieriaus Guljelmo Marconio (Guglielmo Marconi) pirmuosius radijo bangomis veikiančio aparato bandymus. Tai reiškė, kad susisiekti bus galima ir kitu būdu, ne tik laidiniu telegrafu Morzės abėcėle. Tuoj atsirado žmonių, kurie sugalvojo pasigaminti siųstuvus, imtuvus, antenas ir jais susikalbėti kelių kilometrų atstumu. Pirmaisiais radistais tapo amerikiečiai. 1923 m. jiems pavyko užmegzti pirmąjį ryšį su Europa.

Guglielmo Marconi 1874-1937 m. 1909 m. Nobelio premijos laureatas

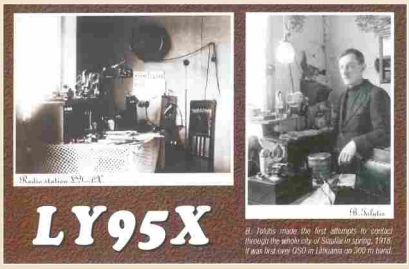
1918 m. šiaulietis Balys Tolutis pirmasis Lietuvoje radijo bangomis sėkmingai susisiekė su savo kolega iš miesto, o 1927 m. jis pirmą kartą užmezgė ryšį su Prancūzijos trumpabangininku. Vėliau jo stoties šaukinys buvo LY1X. Valstybėms buvo paskirstos nekintančių šaukinių ženklų pradžios. Lietuvai atiteko prefiksas LY. Jį galima matyti ir ant laivų, lėktuvų.

1924 m. pasaulio valstybinėms ir komercinėms stotims paskirta dalis trumpųjų bangų ruožų.

Po 1945 m. Lietuvos trumpabangininkai naudojo šaukinius, kurių pradžia prasideda raidėmis R ir U – tai reiškia, kad Lietuva tapo Tarybų Sąjungos respublika.

1966 m. Kauno politechnikos instituto Radijo klubo komanda organizavo ekspediciją į Gruziją, 1980 m. Šiaulių kolektyvinė televizorių gamyklos stotis organizavo trumpabangininkų ekspediciją į 2,5 km aukščio Armėnijos kalnus. Abi komandos laimėjo pasaulio čempionatus.

1979 m. lietuviai pirmieji Tarybų Sąjungoje pradėjo daryti ryšius naudodami signalo atspindį nuo mėnulio.

Balio Tolučio 1918 m. radijo stotis Šiauliuose

Įžanga

1988 m. pradėjo sklandyti idėja, kaip susigrąžinti šaukinio prefiksą LY, kuris iki 1940 m. priklausė Lietuvai. Talkinant Lietuvos ir TSRS radijo sporto federacijoms, Maskvoje sunkiai buvo gautas TSRS ryšių ministerijos leidimas 5 klubų stotims mėnesį (nuo 1988-12-19 iki 1989-01-19) dirbti prefiksu LY. Tai buvo kolektyvai LY2WR, LY2WW iš Vilniaus, LY2ZA iš Jonavos, LY2ZO iš Kauno ir LY2ZZ iš Šiaulių.

Grąžintas prieškarinės Lietuvos šaukinys vėl girdimas pasaulyje trumpose bangose.

Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 800 registruotų kolektyvinių ir individualių radijo stočių. Leidimus išduoda Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba. Tarp pasaulio trumpabangininkų yra karalių, astronautų, kosmonautų, keliautojų, mokslininkų, kunigų, pedagogų, ministrų, skautų, muzikantų ir kitų profesijų atstovų.

Ryšiai palaikomi telefonu, telegrafu (Morzės abėcėle) ir kompiuterine skaitmena.

Mokslininkai nustatė, kad trumpabangininkų siųstuvų spinduliuojamos bangos nekenkia žmogaus sveikatai, nes organizmas turi daug vandens ir bangos atsispindi.

Stichinių nelaimių atveju, esant ekstremalioms sąlygoms, kai neveikia mobilieji telefonai ir kitos ryšio priemonės, trumpųjų bangų ryšys yra pirmas pagalbininkas.

Tai pasiteisino ir 1991 m. sausio 13 dieną. Pasiteisino ir likviduojant žemės drebėjimo padarinius Armėnijoje, 2018-aisias metais pirmosiomis valandomis šalinant Puerto Riko cunamio sukeltus padarinius.

Kaip tapti radistu?

Kiekviename regione yra radijo klubų, veikia kolektyvinės, individualios stotys, kur trumpųjų ir ultratrumpųjų bangų entuziastai, radijo mėgėjai (toliau radistai) siųstuvų ir imtuvų antenų pagalba kalba su kolegomis iš įvairių pasaulio šalių. Pirmieji jūsų pagalbininkai bus jie. Praktiškai naudosite jų šaukinius, patars darant ryšius. Savarankiškai ar mokytojo padedami kompiuteryje ar išmaniajame telefone instaliuokite *Websdr.org* programas. Galėsite pasiklausyti bangų ruožus imtuvuose, esančiuose daugelyje pasaulio šalių.

Instaliuokite *www.DXSUMMIT.FI*. Galėsite susipažinti su pasaulio šalių radistų šaukiniais, dažniais, kur jie dirba ir kita informacija. Jei įvestumėte korespondentų šaukinį į google sistemą, daug ką sužinotumėte apie kolegą. Kiekvienam radistui priklauso unikalus šaukinys, niekas kitas pasaulyje negali turėti tokio pat. Daug informacijos, skelbimų, patarimų, taip pat galėsite ir diskutuoti, pateikti klausimų svetainėje:
https://www.konferencijos.lt/mailman/listinfo/radio.

Jei tikrai patiks ir „užsikabinsite“ po mėnesio, kito, kai užmegsite keletą šimtų ryšių, galėsite kreiptis į RRT dėl individualaus šaukinio apiforminimo. Pasitarkite su kolegomis, mokytoju, neskubėkite, pabandykite ir išmokti telegrafą, programa MORSE RUNNER: *http://www.dxatlas.com/Download.asp, www.RufzXP.NET*, *www.learnmorsecode.com*, tai truks porą savaičių. Kaip susikonstruoti ir kur įsigyti aparatūrą patars mokytojai ir kolegos. Dėl trikdžių darosi tolimesni ryšiai su egzotiniais korespondentais, kurių nepadarysite mikrofonu. Radijo stoties LY5A durys atviros visiems.

Informaciją pradedantiesiems suteiks:

Alytus, Justinas LY2BOK	0689 53058	Plungė, Gražvydas LY2TS	0685 53124
Anykščiai, Albertas LY5R	0687 30322	Šiauliai, Jonas LY5A	0699 59973
Klaipėda, Vytas LY5G	0683 59000	Telšiai, Kąstytis LY2HM	0686 35966
Marijampolė, Vidas LY2SA	0699 29030	Vilkaviškis, Vytautas LY2KA	0600 23277
Panevėžys, Egidijus LY3S	0686 26300	Vilnius, Rolandas LY4Q	0690 96937

Dėl SWL stebėtojų: Juozui 0698 58105, Jonui 0699 59973

Trumpabangininkų naudojami dažniai

Visos darbo rūšys:
CW – telegrafas, SSB – mikrofonas, kompiuterinė skaitmena

kHz

2200 metrų diapazonas
135,7 – 137,8 CW, skaitmena

630 metrų diapazonas
472 -475 CW
475 - 479 visos moduliacijos

160 metrų diapazonas
1810 – 1840 CW
1840 – 1843 skaitmenos pirmenybė
1840 – 2000 visos moduliacijos, SSB pirmenybė

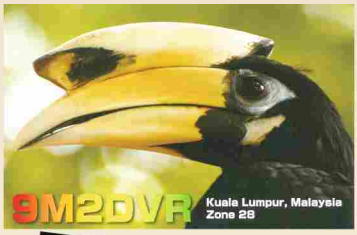
80 metrų diapazonas
3500 – 3600 CW
3500 – 3510 tarpkontinentiniams DX CW ryšiams
3580 – 3590 skaitmenos pirmenybė
3600 – 3800 visos, SSB pirmenybė
3775 – 3800 tarptautiniams DX SSB
Virš 3800 galima tik klausyti, o kviesti tik žemiau 3800, radistai pasako dažnį, kur klauso

60 metrų diapazonas
5351,5 -5354,0 CW, skaitmena
5354,0 - 5366,0 SSB ir kitos
5366,0 - 5366,5 QRP stotims
Varžybos nevyksta šiuose dažniuose

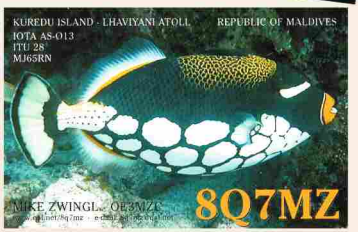
40 metrų diapazonas
7000 – 7040 CW
7040 – 7047 skaitmenos pirmenybė
7040 – 7200 visos, SSB pirmenybė
Virš 7200 galima tik klausyti, o kviesti tik žemiau 7200, radistai pasako dažnį, kur klauso

30 metrų diapazonas
10100 – 10150 CW
10130 – 10150 skaitmenos pirmenybė
Varžybos nevyksta šiuose dažniuose

20 metrų diapazonas
14000 – 14150 CW
14070 – 14089 skaitmenos pirmenybė
14099 – 14101 kontinentiniai švyturiai
14100 – 14350 visos, SSB pirmenybė

Trumpabangininkų naudojami dažniai

14230 ± 5 kHz SSTV vaizdų pirmenybė

14300 pasaulinis ekstremalių situacijų centras

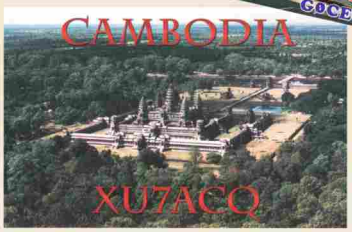
17 metrų diapazonas
18068 – 18120 CW
18100 – 18105 skaitmenos pirmenybė
18120 – 18168 visos, SSB pirmenybė
Varžybos nevyksta šiuose dažniuose.

15 metrų diapazonas
21000 – 21149 CW
21070 – 21090 skaitmenos pirmumas
21151 – 21450 visos, SSB pirmenybė
21360 – Global Emergency veiklos centras

12 metrų diapazonas
24890 – 24929 CW
24915 – 24925 skaitmenos pirmumas
24931 - 24990 visos, SSB pirmumas
Varžybos nevyksta šiuose dažniuose

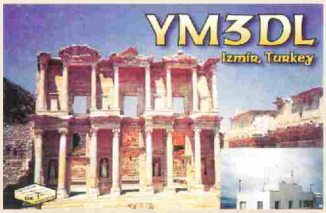
10 metrų diapazonas
28000 – 28200 CW
28070 – 28120 skaitmenos pirmumas
28201 – 28225 Tik nuolatinės tarnybos švyturiai
28225 – 29300 visos, SSB pirmumas

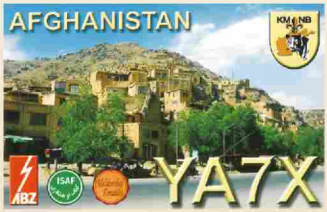

Išgirsite diapazonų telegrafo gale ir švyturius. Ryšiai ant jų dažnių nepriimtini.
Tai IARU 1 regiono HF, trumpųjų bangų juostos planas, kuris nuolat koreguojamas.

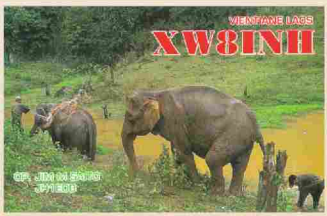

Telegrafo kodo raidės, fonetinė abėcėlė

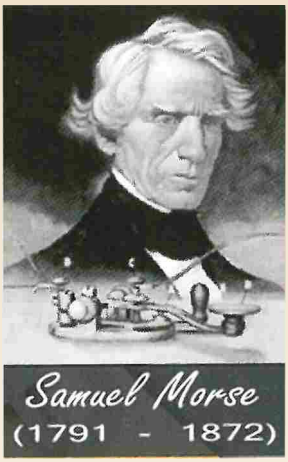
Morzės kodas (telegrafas CW) šiuo metu dar plačiai naudojamas. Esant silpniems signalams ir trukdžiams lengviau suprasti Morzės kodą nei perduodamą žmogaus kalbą.

Kodo simbolius sudaro brūkšniai ir taškai. Brūkšniai (taa) yra tris kartus ilgesni už taškus (ti). Tarp taškų ir brūkšnių yra vieno taško ilgio intervalas. Tarp raidžių ir skaičių dviejų, o tarp žodžių trijų taškų ilgio tarpas.

A	ei	Alpha	America	Antanas	•–
B	bi:	Bravo	Boston	Birutė	–•••
C	si:	Charlie	Canada	Centras	–•–•
D	di:	Delta	David	Danutė	–••
E	i:	Echo	Ecuador	Eglė	•
F	ef:	Foxtrot	Florida	Feliksas	••–•
G	dʒi:	Golf,	Germany	Giedrius	––•
H	eitʃ	Hotel	Henry	Henrikas	••••
I	ai	Italy	India	Irena	••
J	dʒei	Japan	Juliett	Jonas	•–––
K	kei	Kilo	Kentucky	Kęstutis	–•–
L	el	Lima	London	Leonas	•–••
M	em	Mike	Mexico	Marytė	––
N	en	Norway	November	Nijolė	–•
O	əu	Oscar	Ontario	Ona	–––
P	pi:	Papa	Pecific	Petras	•––•
Q	kju:	Quebec	Queen	Kvebekas	––•–
R	a:(r)	Radio	Romeo	Romas	•–•
S	es	Sierra	Santiago	Saulius	•••
T	ti:	Tango	Texas	Tomas	–
U	ju:	Uniform	United	Uršulė	••–
V	vi:	Victor	Victoria	Vytautas	•••–
W	`dʌblju:	Whiskey	Washington	Vašingtonas	•––
X	eks	X-Ray	Xylophone	Iksas	–••–
Y	wai	Yankee	Yokohoma	Ygrekas	–•––
Z	zi: , zed	Zulu	Zanzibar	Zenonas	––••

Telegrafo kodo skaičiai, skiriamieji ženklai

			Trumpinimas
1	ti taa taa taa taa	•–––––	•–
2	ti ti taa taa taa	••–––	
3	ti ti ti taa taa	•••––	
4	ti ti ti ti taa	••••–	
5	ti ti ti ti ti	•••••	•
6	taa ti ti ti ti	–••••	
7	taa taa ti ti ti	––•••	
8	taa taa taa ti ti	–––••	
9	taa taa taa taa ti	––––•	–•
0	taa taa taa taa taa	–––––	–

Jei skaičius yra sudedamoji šaukinio dalis, trumpinti negalima.

Taškas [•] ti taa ti taa ti taa –•–•–•–
Klaustukas [?] ti ti taa taa ti ti ••––••
Pasvirasis brūkšnys [/]taa ti ti taa ti –••–•

Pasvirasis brūkšnys dažniausiai naudojamas kaip sudėtinė šaukinio dalis, kai stotis dirba savo šaukiniu iš kitos šalies. Naudojamas po šaukinio, prieš šalies prefiksą arba atvirkščiai.

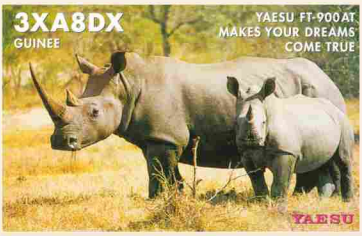
Kaip po šaukinio perduodama /m, tai stotis dirba iš automobilio. Kai /p, tai portabili stotis, /mm iš laivo, /am iš lėktuvo, / skaičius iš kito administracinio rajono, /A tai dirba stoties savininko šeimos narys.

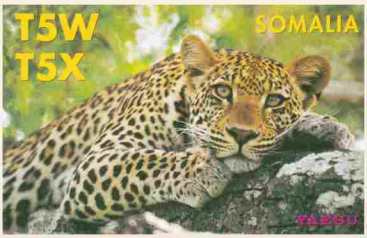

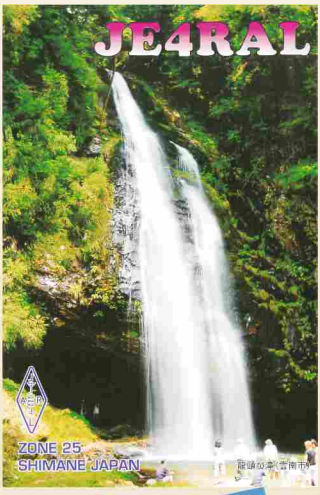
Tarptautinis Q kodas

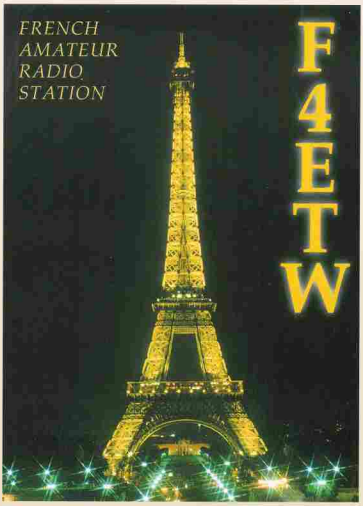
Santrumpa	Reikšmė	Santrumpa	Reikšmė
QRA	Mano stotis vadinasi ...	QRV	Ar pasiruošęs priimti informaciją
QRG	Tikslus dažnis ... kHz (MHz)	QRX	Palaukite
QRL	Ar dažnis užimtas	QRZ	Kas kviečia
QRM	Trukdo kitos stotys	QSB	Jūsų signalų stiprumas kinta
QRN	Trukdo atmosferiniai išlydžiai	QSL	Patvirtinu priėmimą, kortelė
QRO	Maksimali siųstuvo galia	QSO	Ryšys
QRP	Siųstuvo galia iki 5 w	QSP	Perduoti informaciją
QRQ	Perdavinėkite greičiau	QSX	Klausausi ... kHz
QRS	Perdavinėkite lėčiau	QSY	Pakeiskite siuntimo dažnį
QRT	Išjunkite siųstuvą	QTC	Pranešimas
QRU	Aš jums neturiu ką pranešti	QTH	Miestas, vietovė

Tarptautinis Q kodas naudojamas darant ryšius telefonu, telegrafu, ir kompiuterine skaitmena. Nepriklausomai nuo šalies kalbos, jus supras viso pasaulio radistai.

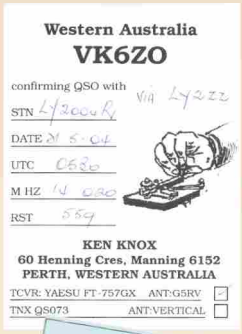

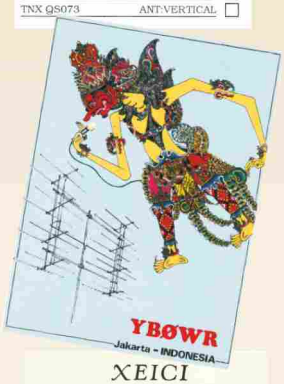

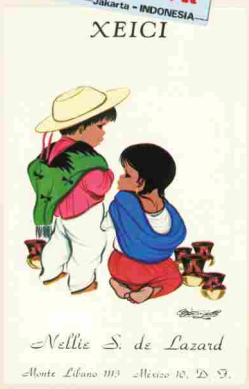

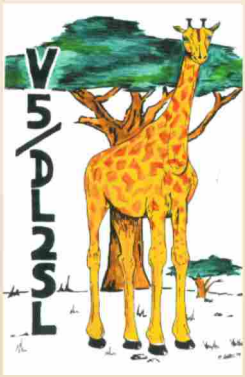
Radistų santrumpos

Kodas	Atitikmuo	Kodo reikšmė
ABT	About	Apie, maždaug
AF	Africa	Afrika
AGN	Again	Dar kartą
AM	Ante Meridiem	Laikas iki vidurdienio
ANT	Antenna	Antena
AR	-	Perdavimo pabaiga
AS, ASIA	QRX, Asia	Palaukite, Azija
BAD	Bad	Blogas, blogai
BEAM, YAGI	Beam Antenna	Kryptinė antena
BEST	Best	Geriausi, geriausias
BK	Break	Nutraukite perdavimą
BOX	Box	Abonementinė pašto dėžutė
BUG	Bug	(Pusiau) automatinis raktas
B4	Before	(Ryšys) jau buvo
CALL	Call-sign, Call	Šaukinys, šaukimas
CFM	Confirm	Patvirtinu
CL	Closing the station	Išjungiu stotį
CALL	Call-sing	Šaukinys, šaukimas
CONDX	Conditions	Bangų sklidimo sąlygos
CONGRATS	Congratulations	Sveikinimai
CONTEST	Contest	Varžybos
CPY	Copy	Priimu
CQ	-	Visiems (bendras kvietimas)
CRD	Card	QSL kortelė
CU	See You	Iki susitikimo
CUAGN	See You Again	Iki naujo susitikimo
CW	Continuous Wave	Radijo telegrafas
DWN	Down	Žemyn (dažnio atžvilgiu)
DB	Decibell	Decibelas
DE	-	Nuo (duodamas prieš šaukinį)
DR	Dear	Brangus
DX	Long distance	Tolima (reta) stotis (ryšys)
ES	And	Ir

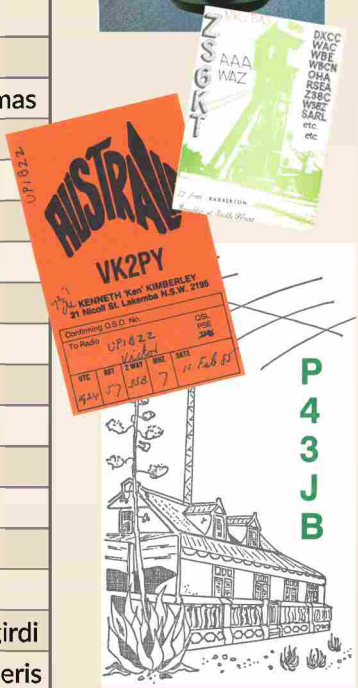
Radistų santrumpos

Kodas	Atitikmuo	Kodo reikšmė
EU	Eorope	Europa
EX	Ex	Buvęs
FB	Fine Business	Puiku
FD	Field Day	Lauko diena
FM	Frequency Modulation, From	Dažninė moduliacija, nuo
FOR	For	Kam
FQ, FREQ	Frequency	Dažnis
GA	Good Afternoon	Laba diena
GB, DSW	Good bye	Viso gero
GD	Good day	Laba diena
GHZ	Gigahertz	Gigahercas
GL	Good luck	Sėkmės, ryšio pabaiga
GM	Good morning	Labas rytas
GMT	Greenvich Mean Time	Grinvičo laikas
GN	Good night	Labos nakties
HAM	-	Mėgėjas, turintis leidimą siųstuvui laikyti
HF	High Frequency	Aukštas dažnis
HI	-	Juokas
HP	Hope	Tikiuosi
HPY	Happy	Laimingas
HNY	A Happy New Year	Laimingų naujųjų metų
HQ	Headquaters	Būstinė
HR	Here	Čia
HRD	Heard	Girdėjau
HW	How	Kaip (reikalai)
HZ	Hertz	Hercas
I	I	Aš
IARU	International Amateur Radio Union	Tarptautinė radijo mėgėjų sąjunga
INFO	Information	Informacija
IRC	International Reply Coupon	Tarptautinis pašto sąjungos kuponas
IS	Is	Yra
ITU	International Telecommunication Union	Tarptautinė elektros ryšių sąjunga

Radistų santrumpos

Kodas	Atitikmuo	Kodo reikšmė
K	-	Atsakykite
KC	Kilocycle	Kilohercas
KN	-	Prašau atsakyti tik kviečiamą stotį
KW	Kilowatt	Kilovatas
LID, IDIOT	A poor operator, stupid	Blogas (nepatyręs) operatorius
LOCAL	Local	Vietinis
LOG	Log-Book	Aparatinis žurnalas
LP	Low power	100 w siųstuvo galingumas
LSB	Lower Sideband	Apatinė šoninė juosta
LSN	Listen	Klausau, klausykite
LTR	Letter	Laiškas
LUCK	Luck	Sėkmė
MC	Megacycle	Megahercas
ME	Me	Mane, man
M XMAS	Merry (Christmas) MC	Linksmų (Kalėdų)
MNG	Manager	Menedžeris
NA	North America	Šiaurės Amerika
NET	Network	Radiomėgėjiškas tinklas
NEXT	Next	Sekantis, kitas
NICE	Nice	Geras
NO, NIL, N	No Copy, Nothing	Nepriėmiau, nieko nesigirdi
NR	Near city, Number	Prie, šalia vietovės, numeris
NR	Number	Numeris
NW	Now	Dabar
OC	Oceania	Okeanija
OK	O.K.	Viskas gerai
OM	Old Man	Draugas, senjoras
OPEN	Open	Atviras
OVER	Over	Pereinant į priėmimo režimą
OP	Operator	Operatorius
PA	Power Amplifer	Galios stiprintuvas

Radistų santrumpos

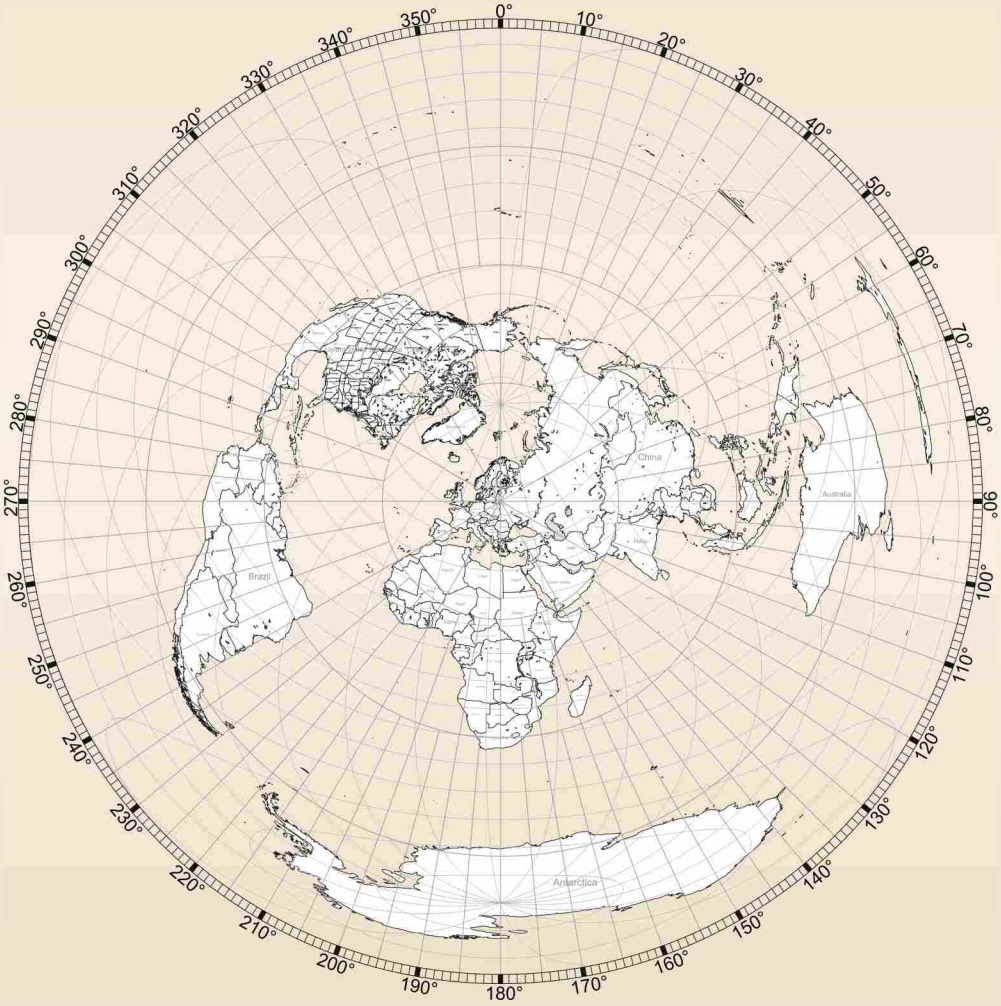
Kodas	Atitikmuo	Kodo reikšmė
PACIFIC	Pacific Islands	Australija ir Okeanija
PACKET	Packet	Skaitmeninis ryšys
PEP	Peak-Envelope-Power	Pikinė galia
PM	Post Meridiem	Laikas po vidurdienio
PSE	Please	Prašau
PWR	Power	Galia
R	Right, Ok	Teisingai
RX	Receiver	Radijo imtuvas
RIG	Station equipment	Stoties aparatūra
RPT	Repeat	Pakartoti
RS	SSB report	Ryškumas, stiprumas (SSB signalo įvertinimas)
RST	CW report	Ryškumas, stiprumas, tonas
RTTY	Radio teletype	Radijo teletaipas
SA	South America	Pietų Amerika
SAE	Self-addressed envelope	Vokas su atgaliniu adresu
SES	Special event station	Proginė stotis
SAME	Same	Tas pats
SASE	Self-addressed Stamped Envelope	Vokas su atgaliniu adresu ir pašto ženklu
SK		Ryšio pabaiga
SKED	Skedule	Ryšys pagal susitarimą
SOS	SOS	Nelaimės signalas
SRI	Sorry	Atsiprašau, gailiuosi
SSB	Single Sideband	Vienos šoninės juostos moduliacija
SSTV	Slow-scan Television	Mėgėjiška lėtos skleistinės televizija
STN	Station	Radijo stotis
SU	See You	Iki susitikimo
SWL	Short Wave Listener	Radijo mėgėjas-stebėtojas
SWR	Standing Wave Ratio	Stovinčios bangos koeficientas
TEST	Contest	Kvietimas varžyboms
TFC	Traffic	Radijo ryšys pagal grafiką
TMR, TMW	Tomorrow	Rytoj
TNX	Thanks	Ačiū

Radistų santrumpos

Kodas	Atitikmuo	Kodo reikšmė
TRV	Transceiver	Transiveris
TU	Thank	Ačiū Jums
TVI	TV Interference	Trukdymai televizijai
TX	Transmitter	Radijo siųstuvas
U	You	Jūs, Jums
UFB	Ultra FB	Labai puiku
UK	United Kingdom	Jungtinė Karalystė (D.Britanija)
UNLIS	Unlicensed Station	Neteisėtai veikiantis radijo siųstuvas
UP	UP	Aukščiau (dažnio atžvilgiu)
UR	Your	Jūsų
USB	Upper Sideband	Viršutinė šoninė juosta
UTC	Universal time Cordinated	Tarptautinis laikas
VIA	Via	Per ką, nurodomas QSL menedžeris
VY	Verry	Labai
W, kW	Watts, kilowatts	Vatai, kilovatai
WEAK	Weak	Silpnas (signalas)
WRK	Work	Darbas, dirbti
WX	Weather	Oras
XYL	Ex YL	Žmona
YAGI, BEAM	Yagi Antenna	Kryptinė antena
YES	Yes	Taip
YL	Young Lady	Mergina, moteris
YOU	You	Jūs
Z	Zero Time	Laikas lygus GMT/UTC
ZOO	Zoo	Visi kviečia, bet nesiklauso
44	Flora Fauna entuziastų	Atsisveikinimas
55	DL , r/m	Atsisveikinimas
72	QRP	Atsisveikinimas
73	-	Geriausi linkėjimai
77	DIG	Atsisveikinimas
88	-	Perduodama YL/XYL operatoriui
99	-	Aš nenoriu su Jumis palaikyti ryšio
161	FOC klubo narių	Atsisveikinimas 73+88 = 161

Azimutų žemėlapis

Lietuvos centras: 55°0'0"N 24°0'0"E
Pagal Tomo, NS6T programą

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

http://www.arrl.org/files/file/DXCC/2018_Current_Deleted.txt
Current Entities Total: 340

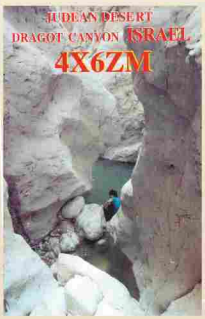
Ryšius su visomis šalimis-teritorijomis turi:
Jonas, LY5A **Jurgis, LY9Y** **Audrius, LY1CX**
Artūras, LY2IJ **Remis, LY8O**

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
1S	Spratly Is.		AS	50	26
1A	Sovereign Military Order of Malta		EU	28	15
3A	Monaco		EU	27	14
3B6,7	Agalega & St. Brandon Is.		AF	53	39
3B8	Mauritius		AF	53	39
3B9	Rodrigues I.		AF	53	39
3C	Equatorial Guinea		AF	47	36
3C0	Annobon I.		AF	52	36
3D2	Fiji		OC	56	32
3D2	Conway Reef		OC	56	32
3D2	Rotuma I.		OC	56	32
3DA	Swaziland		AF	57	38
3V	Tunisia		AF	37	33
3W,XV	Viet Nam		AS	49	26
3X	Guinea		AF	46	35
3Y	Bouvet		AF	67	38
3Y	Peter 1 I.		AN	72	12
4J,4K	Azerbaijan		AS	29	21
4L	Georgia		AS	29	21
4O	Montenegro		EU	28	15
4S	Sri Lanka		AS	41	22
4U_ITU	ITU HQ		EU	28	14
4U_UN	United Nations HQ		NA	8	5
4W	Timor-Leste		OC	54	28
4X,4Z	Israel		AS	39	20
5A	Libya		AF	38	34
5B	Cyprus		AS	39	20
5H	Tanzania		AF	53	37
5N	Nigeria		AF	46	35
5R	Madagascar		AF	53	39
5T	Mauritania		AF	46	35
5U	Niger		AF	46	35
5V	Togo		AF	46	35

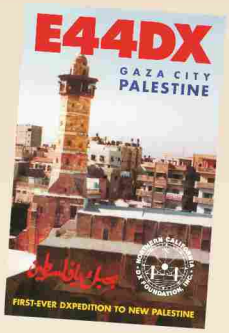

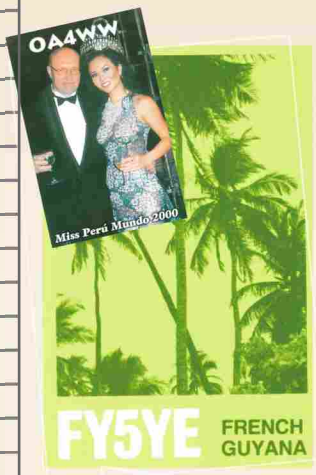

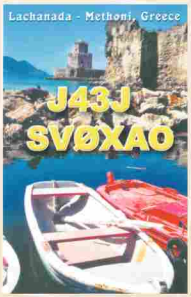

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
5W	Samoa		OC	62	32
5X	Uganda		AF	48	37
5Z	Kenya		AF	48	37
6W	Senegal		AF	46	35
6Y	Jamaica		NA	11	8
7O	Yemen		AS	39	21
7P	Lesotho		AF	57	38
7Q	Malawi		AF	53	37
7X	Algeria		AF	37	33
8P	Barbados		NA	11	8
8Q	Maldives		AS,AF	41	22
8R	Guyana		SA	12	9
9A	Croatia		EU	28	15
9G	Ghana		AF	46	35
9H	Malta		EU	28	15
9J	Zambia		AF	53	36
9K	Kuwait		AS	39	21
9L	Sierra Leone		AF	46	35
9M2,4	West Malaysia		AS	54	28
9M6,8	East Malaysia		OC	54	28
9N	Nepal		AS	42	22
9Q	Democratic Republic of the Congo		AF	52	36
9U	Burundi		AF	52	36
9V	Singapore		AS	54	28
9X	Rwanda		AF	52	36
9Y	Trinidad & Tobago		SA	11	9
A2	Botswana		AF	57	38
A3	Tonga		OC	62	32
A4	Oman		AS	39	21
A5	Bhutan		AS	41	22
A6	United Arab Emirates		AS	39	21
A7	Qatar		AS	39	21
A9	Bahrain		AS	39	21
AP	Pakistan		AS	41	21
B	China		AS		23,24
BS7	Scarborough Reef		AS	50	27
BV	Taiwan		AS	44	24
BV9P	Pratas I.		AS	44	24
C2	Nauru		OC	65	31

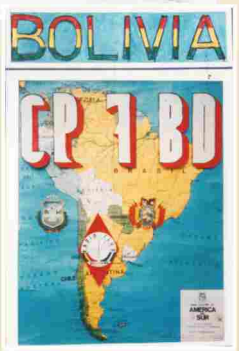
Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
C3	Andorra		EU	27	14
C5	The Gambia		AF	46	35
C6	Bahamas		NA	11	8
C9	Mozambique		AF	53	37
CE	Chile		SA	14,16	12
CE0	Easter I.		SA	63	12
CE0	Juan Fernandez Is.		SA	14	12
CE0	San Felix & San Ambrosio		SA	14	12
CE9/KC4..	Antarctica		AN		
CM,CO	Cuba		NA	11	8
CN	Morocco		AF	37	33
CP	Bolivia		SA	12,14	10
CT	Portugal		EU	37	14
CT3	Madeira Is.		AF	36	33
CU	Azores		EU	36	14
CX	Uruguay		SA	14	13
CY0	Sable I.		NA	9	5
CY9	St. Paul I.		NA	9	5
D2	Angola		AF	52	36
D4	Cape Verde		AF	46	35
D6	Comoros		AF	53	39
DA-DR	Federal Republic of Germany		EU	28	14
DU	Philippines		OC	50	27
E3	Eritrea		AF	48	37
E4	Palestine		AS	39	20
E5	North Cook Is.		OC	62	32
E5	South Cook Is.		OC	62	32
E6	Niue		OC	62	32
E7	Bosnia-Herzegovina		EU	28	15
EA	Spain		EU	37	14
EA6	Balearic Is.		EU	37	14
EA8	Canary Is.		AF	36	33
EA9	Ceuta & Melilla		AF	37	33
EI	Ireland		EU	27	14
EK	Armenia		AS	29	21
EL	Liberia		AF	46	35
EP	Iran		AS	40	21
ER	Moldova		EU	29	16
ES	Estonia		EU	29	15

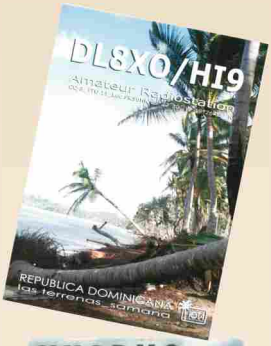

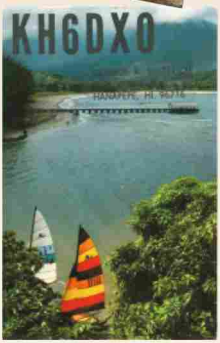

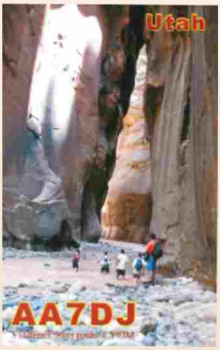

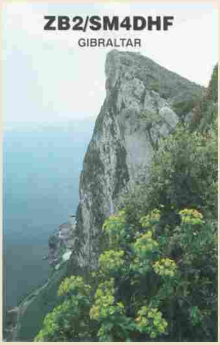
Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
ET	Ethiopia		AF	48	37
EU-EW	Belarus		EU	29	16
EX	Kyrgyzstan		AS	30,31	17
EY	Tajikistan		AS	30	17
EZ	Turkmenistan		AS	30	17
F	France		EU	27	14
FG	Guadeloupe		NA	11	8
FH	Mayotte		AF	53	39
FJ	Saint Barthelemy		NA	11	8
FK	New Caledonia		OC	56	32
FK	Chesterfield Is.		OC	56	30
FM	Martinique		NA	11	8
FO	Austral I.		OC	63	32
FO	Clipperton I.		NA	10	7
FO	French Polynesia		OC	63	32
FO	Marquesas Is.		OC	63	31
FP	St. Pierre & Miquelon		NA	9	5
FR	Reunion I.		AF	53	39
FT/G	Glorioso Is.		AF	53	39
FT/J,E	Juan de Nova, Europa		AF	53	39
FT/T	Tromelin I.		AF	53	39
FS	Saint Martin		NA	11	8
FT/W	Crozet I.		AF	68	39
FT/X	Kerguelen Is.		AF	68	39
FT/Z	Amsterdam & St. Paul Is.		AF	68	39
FW	Wallis & Futuna Is.		OC	62	32
FY	French Guiana		SA	12	9
G	England		EU	27	14
GD,GT	Isle of Man		EU	27	14
GI,GN	Northern Ireland		EU	27	14
GJ,GH	Jersey		EU	27	14
GM,GS	Scotland		EU	27	14
GU,GP	Guernsey		EU	27	14
GW,GC	Wales		EU	27	14
H4	Solomon Is.		OC	51	28
H40	Temotu Province		OC	51	32
HA	Hungary		EU	28	15
HB	Switzerland		EU	28	14
HB0	Liechtenstein		EU	28	14

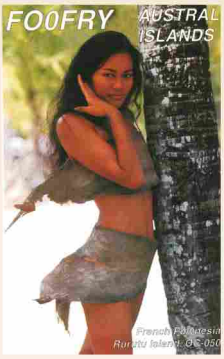

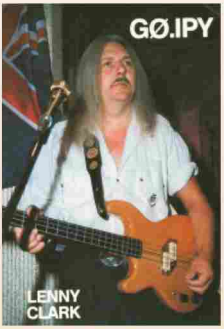

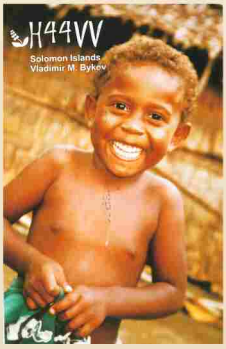
Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
HC	Ecuador		SA	12	10
HC8	Galapagos Is.		SA	12	10
HH	Haiti		NA	11	8
HI	Dominican Republic		NA	11	8
HK	Colombia		SA	12	9
HK0	Malpelo I.		SA	12	9
HK0	San Andres & Providencia		NA	11	7
HL	Republic of Korea		AS	44	25
HP	Panama		NA	11	7
HR	Honduras		NA	11	7
HS,E2	Thailand		AS	49	26
HV	Vatican		EU	28	15
HZ	Saudi Arabia		AS	39	21
I	Italy		EU	28	15,33
IS0	Sardinia		EU	28	15
J2	Djibouti		AF	48	37
J3	Grenada		NA	11	8
J5	Guinea-Bissau		AF	46	35
J6	St. Lucia		NA	11	8
J7	Dominica		NA	11	8
J8	St. Vincent		NA	11	8
JA-JS	Japan		AS	45	25
JD1	Minami Torishima		OC	90	27
JD1	Ogasawara		AS	45	27
JT	Mongolia		AS	32,33	23
JW	Svalbard		EU	18	40
JX	Jan Mayen		EU	18	40
JY	Jordan		AS	39	20
K,W,N, AA-AK	United States of America		NA		
KG4	Guantanamo Bay		NA	11	8
KH0	Mariana Is.		OC	64	27
KH1	Baker & Howland Is.		OC	61	31
KH2	Guam		OC	64	27
KH3	Johnston I.		OC	61	31
KH4	Midway I.		OC	61	31
KH5	Palmyra & Jarvis Is.		OC	61,62	31
KH6,7	Hawaii		OC	61	31
KH7K	Kure I.		OC	61	31

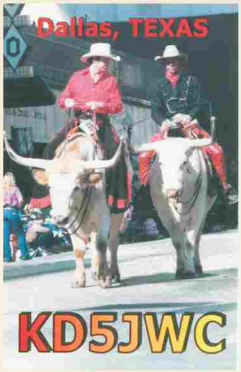

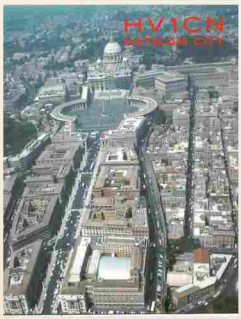

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
KH8	American Samoa		OC	62	32
KH8	Swains I.		OC	62	32
KH9	Wake I.		OC	65	31
KL,AL, NL,WL	Alaska		NA	1,02	1
KP1	Navassa I.		NA	11	8
KP2	Virgin Is.		NA	11	8
KP4	Puerto Rico		NA	11	8
KP5	Desecheo I.		NA	11	8
LA	Norway		EU	18	14
LO-LW	Argentina		SA	14,16	13
LX	Luxembourg		EU	27	14
LY	Lithuania		EU	29	15
LZ	Bulgaria		EU	28	20
OA	Peru		SA	12	10
OD	Lebanon		AS	39	20
OE	Austria		EU	28	15
OH	Finland		EU	18	15
OH0	Aland Is.		EU	18	15
OJ0	Market Reef		EU	18	15
OK-OL	Czech Republic		EU	28	15
OM	Slovak Republic		EU	28	15
ON	Belgium		EU	27	14
OZ	Denmark		EU	18	14
OX	Greenland		NA	5,75	40
OY	Faroe Is.		EU	18	14
P2	Papua New Guinea		OC	51	28
P4	Aruba		SA	11	9
P5	Democratic People's Rep. of Korea		AS	44	25
PA	Netherlands		EU	27	14
PJ2	Curacao		SA	11	9
PJ4	Bonaire		SA	11	9
PJ5,6	Saba & St. Eustatius		NA	11	8
PJ7	St Maarten		NA	11	8
PP-PY	Brazil		SA		11
PY0F	Fernando de Noronha		SA	13	11
PY0S	St. Peter & St. Paul Rocks		SA	13	11
PY0T	Trindade & Martim Vaz Is.		SA	15	11
PZ	Suriname		SA	12	9

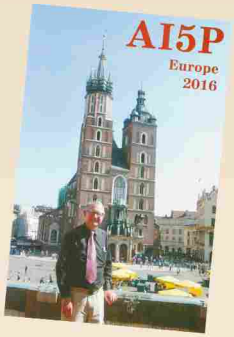

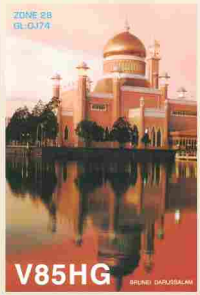

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
R1/F	Franz Josef Land		EU	75	40
S0	Western Sahara		AF	46	33
S2	Bangladesh		AS	41	22
S5	Slovenia		EU	28	15
S7	Seychelles		AF	53	39
S9	Sao Tome & Principe		AF	47	36
SM	Sweden		EU	18	14
SP	Poland		EU	28	15
ST	Sudan		AF	47,48	34
SU	Egypt		AF	38	34
SV	Greece		EU	28	20
SV/A	Mount Athos		EU	28	20
SV5	Dodecanese		EU	28	20
SV9	Crete		EU	28	20
T2	Tuvalu		OC	65	31
T30	W. Kiribati		OC	65	31
T31	C. Kiribati		OC	62	31
T32	E. Kiribati		OC	61,63	31
T33	Banaba I.		OC	65	31
T5,6O	Somalia		AF	48	37
T7	San Marino		EU	28	15
T8	Palau		OC	64	27
TA	Turkey		EU,AS	39	20
TF	Iceland		EU	17	40
TG	Guatemala		NA	12	7
TI	Costa Rica		NA	11	7
TI9	Cocos I.		NA	12	7
TJ	Cameroon		AF	47	36
TK	Corsica		EU	28	15
TL	Central Africa		AF	47	36
TN	Republic of the Congo		AF	52	36
TR	Gabon		AF	52	36
TT	Chad		AF	47	36
TU	Cote d'Ivoire		AF	46	35
TY	Benin		AF	46	35
TZ	Mali		AF	46	35
UA1-7, RA-RZ	European Russia		EU		16
UA2,RA2	Kaliningrad		EU	29	15

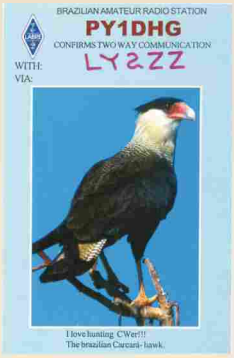

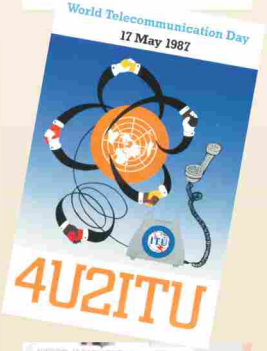

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
UA8-0, RA-RZ	Asiatic Russia		AS		
UJ-UM	Uzbekistan		AS	30	17
UN	Kazakhstan		AS	29-31	17
UR-UZ	Ukraine		EU	29	16
V2	Antigua & Barbuda		NA	11	8
V3	Belize		NA	11	7
V4	St. Kitts & Nevis		NA	11	8
V5	Namibia		AF	57	38
V6	Micronesia		OC	65	27
V7	Marshall Is.		OC	65	31
V8	Brunei Darussalam		OC	54	28
VE	Canada		NA		
VK	Australia		OC		29.30
VK0	Heard I.		AF	68	39
VK0	Macquarie I.		OC	60	30
VK9C	Cocos Is.		OC	54	29
VK9L	Lord Howe I.		OC	60	30
VK9M	Mellish Reef		OC	56	30
VK9N	Norfolk I.		OC	60	32
VK9W	Willis I.		OC	55	30
VK9X	Christmas I.		OC	54	29
VP2E	Anguilla		NA	11	8
VP2M	Montserrat		NA	11	8
VP2V	British Virgin Is.		NA	11	8
VP5	Turks & Caicos Is.		NA	11	8
VP6	Pitcairn I.		OC	63	32
VP6	Ducie I.		OC	63	32
VP8	Falkland Is.		SA	16	13
VP8,LU	South Georgia I.		SA	73	13
VP8,LU	South Orkney Is.		SA	73	13
VP8,LU	South Sandwich Is.		SA	73	13
VP8,LU	South Shetland Is.		SA	73	13
VP9	Bermuda		NA	11	5
VQ9	Chagos Is.		AF	41	39
VR	Hong Kong		AS	44	24
VU	India		AS	41	22
VU4	Andaman & Nicobar Is.		AS	49	26
VU7	Lakshadweep Is.		AS	41	22

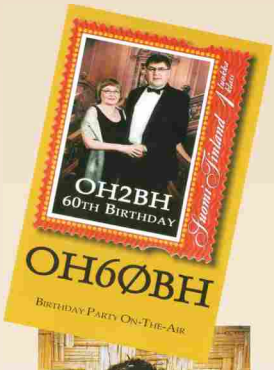

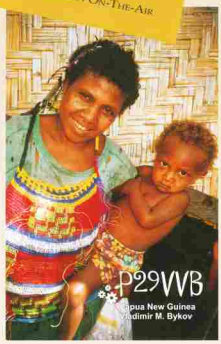

Pasaulio šalių - teritorijų DXCC lentelė

Pagr. Pref.	Šalies/teritorijos pavadinimas	CFM	Konti-nentas	ITU	WAZ
XE	Mexico		NA	10	6
XF4	Revillagigedo		NA	10	6
XT	Burkina Faso		AF	46	35
XU	Cambodia		AS	49	26
XW	Laos		AS	49	26
XX9	Macao		AS	44	24
XY,XZ	Myanmar		AS	49	26
YA,T6	Afghanistan		AS	40	21
YB,YC	Indonesia		OC	51,54	28
YI	Iraq		AS	39	21
YJ	Vanuatu		OC	56	32
YK	Syria		AS	39	20
YL	Latvia		EU	29	15
YN	Nicaragua		NA	11	7
YO	Romania		EU	28	20
YS	El Salvador		NA	11	7
YU	Serbia		EU	28	15
YV	Venezuela		SA	12	9
YV0	Aves I.		NA	11	8
Z2	Zimbabwe		AF	53	38
Z3	Macedonia		EU	28	15
Z6	Republic of Kosovo		EU	28	15
Z8	South Sudan		AF	48	34
ZA	Albania		EU	28	15
ZB2	Gibraltar		EU	37	14
ZC4	UK Sovereign Base Areas on Cyprus		AS	39	20
ZD7	St. Helena		AF	66	36
ZD8	Ascension I.		AF	66	36
ZD9	Tristan da Cunha & Gough I.		AF	66	38
ZF	Cayman Is.		NA	11	8
ZK3	Tokelau Is.		OC	62	31
ZL	New Zealand		OC	60	32
ZL7	Chatham Is.		OC	60	32
ZL8	Kermadec Is.		OC	60	32
ZL9	New Zealand Subantarctic Islands		OC	60	32
ZP	Paraguay		SA	14	11
ZS	South Africa		AF	57	38
ZS8	Prince Edward & Marion Is.		AF	57	38

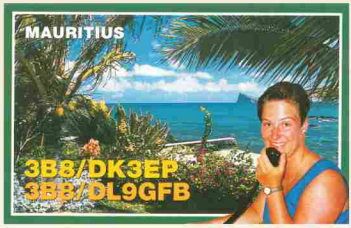

Ryšiai mikrofonu SSB

Paklausykite valandą ar dvi bangų ruožuose, kaip daro ryšius kolegos. Pabandykite CQ kviečiančią stotį pakviesti, perduokite jo šaukinį arba tiesiog savo, šaukinio raides tarkite aiškiai ir neskubėdami pagal tarptautinę abėcėlę vieną ar du kartus. Klausykite ir įsitikinkite, kad tikrai jums atsako. Jei priima dalį šaukinio ar klaidingai, ištaisykite perduodami savo du kartus. Pabaigoje sakykite over. Išduos jums raportą dažniausiai 59, miestą ir vardą. Jūs taip pat. Jei klaus apie orą, aparatūrą, antenas – perduokite analogišką informaciją, kurią perdavė jums. Retos šalies korespondentas gali išduoti tik 59, jūs išduokite tik 59. Tai labai trumpi ryšiai. Jei stotis po ryšio sako QRZ ir listen UP arba UP5 to 10, tai nekvieskite ant dažnio, o klausykitės, kam atsakinėja, ir kvieskite. Kol baigs ryšį, nekvieskite. Kritiniu momentu padės šalia esantis jūsų mokytojas – radistas.

Viskas labai paprasta!

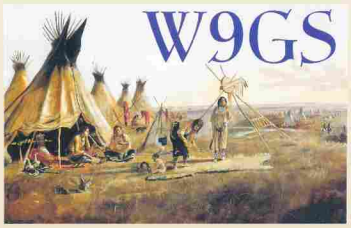

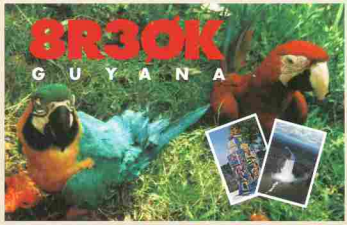

Ryšiai telegrafu CW

Pradžioje klausykitės imtuvu nustatytuose dažniuose kurią nors stotį, kviečiančią CQ (visiems), priimkite šaukinį ir pakvieskite. Perduokite vieną kartą jo šaukinį ir du kartus savo arba tik de ir savo šaukinį du kartus, arba be de vieną kartą savo šaukinį, priklausomai nuo situacijos, ir raidę K. Galite K raidės ir neišduoti. Baigę perdavimą įdėmiai klausykite, ar korespondentas perduoda jūsų šaukinį, ar tik dalį jo su klaustuku. Tuomet pakartokite porą kartų ir išduokite K raidę. Valio, perduoda teisingai jūsų šaukinį, pasisveikina, išduoda raportą RST, dažniausiai 599, miestą (QTH) ir vardą (name), HW kaip supratote, jūsų šaukinį ir K arba BK. Kartais šaukinių gali ir neperdavinėti, po vardo išduoti tik BK. Tuomet jūs išduodate analogišką informaciją jam po vardo ir BK. Kolega perduos jūsų šaukinį arba tik vardą ir padėkos už ryšį ir 73. Jei prašys informacijos apie aparatūrą, antenas, orą, perduokite. Ryšio seanso pabaigoje perduokite de savo šaukinį ir 73 arba tik 73.

Jei suklydote perduodami, išduokite dvi ar tris raides i ir pakartokite iš naujo.

Galimi ir trumpi ekspediciniai ryšiai, perduos tik RST 599, jūs perduokite 599. Korespondentas ryšio pabaigoje perduos 73 arba tu, arba i, arba e raidę. Baigę ryšį išgirsite korespondento QRZ arba CQ. Jei kas jus kviestų kitas, perduokite UP, tai reiškia, sukite imtuvo rankeną ir klausykitės jo vienu ar keliais kHz aukščiau, kur neužimta. Kai Europos stotis kviečia CQ-DX, nekvieskite jos. Neatsakys, jis klauso tik tolimų stočių. Jei stotis CQ pabaigoje perduoda UP, tai kvieskite 1 arba 2 kHz aukščiau. Niekuomet nekvieskite ant dažnio. Klausykite, kam atsakinėja, ir kvieskite ten. Kol nebaigė ryšio, nekvieskite. Po šimto ryšių jūs irgi įsidrąsinsite pakviesti CQ. Susiraskite dažnį, kur niekas nedirba, paklauskite QRL, paklausykite keletą sekundžių ir CQ CQ DE savo šaukinį keletą kartų, pabaigoje AR arba tik K. Būkite kantrus, draugiškas, mandagus. Kritiniu momentu jums pagelbės šalia esantis mokytojas. Pradžioje ryšius fiksuokite sąsiuvinyje. Data, laikas, dažnumas, šaukinys, priimtas raportas, miestas, vardas ir perduotas RST, vėliau tai darykite kompiuteriu.

Be CW ir SSB darbo rūšių, yra dar vienas „mėgėjiškas pasaulis“ – skaitmeninės darbo rūšys, kur pagrindinius vaidmenis sėkmingam ryšiui atlieka ne tik operatorius, bet ir kompiuteris bei programinė įranga. Suprantama, kad ryšio sėkmei įtakos turi ir Jūsų galimybė naudotis pasirinktomis programomis, jau nekalbant apie patį radijo ryšio aparatą bei antenas.

Trumpai apžvelkime šiuo metu populiariausias skaitmenines darbo rūšis bei programinę įrangą.

Pati „šviežiausia“ ir šiuo metu populiariausia – FT8. Tai vienas iš nemažo skaičiaus Joseph Taylor K1JT programinių produktų. Didžioji ryšio dalis vyksta automatiškai, operatorius dalyvauja inicijuodamas ryšį (t.y. ryšio pradžioje) ir įrašydamas ryšį į žurnalą (ryšio pabaigoje). Ryšio metu, perduodant ir priimant šaukinius, raportus bei patvirtinimus, operatorius stebi, ar apsikeitimas informacija vyksta standartiniu protokolu. Darbas vyksta bendrai sutartais periodais po 15 sekundžių pradedant nuo 00 sekundės: vienu periodu Jūs siunčiate informaciją, kitu – priimate. Bendru sutarimu šaukiant ryšiui vakarų kryptimi yra naudojamas pirmas periodas, o rytų kryptimi – antras. Savo geriausius laikus jau atgyvenusios, bet vis dar naudojamos yra ir JT65 ir JT9 darbo rūšys. Jų darbui naudojamas 1 minutės periodas, tačiau dėl lėtesnio darbo galima dekoduoti iki 10 dB silpnesnius signalus negu su FT8. Programinė įranga, reikalinga darbui anksčiau aprašytomis spinduliavimo rūšimis, yra šiais adresais:
https://physics.princeton.edu/pulsar/k1jt/wsjtx.html
https://physics.princeton.edu/pulsar/k1jt/wsjt.html
https://sourceforge.net/projects/mshv/

Paminėtina, programose yra darbo rūšių, naudojamų dirbant UTB naudojant atspindžius nuo Mėnulio, meteorų tropo sluoksnių ir t.t.

Dar viena darbo rūšis, populiari TB diapazonuose, yra RTTY – mėgėjiškas teletaipinis ryšys. Naudojamas kasdieniuose ryšiuose ir varžybose. Programinę įrangą, skirtą darbui RTTY, galima rasti adresu *http://hamsoft.ca/pages/mmtty.php* arba visą sąrašą programų (mokamų ir nemokamų) adresu *https://www.dxzone.com/catalog/Software/RTTY/*.

Taip pat gana populiarus ryšio užmezgimo būdas skaitmenine darbo rūšimi yra PSK. Yra trys standartai (darbo greičiai): PSK31, PSK63 ir PSK125. Jeigu greitai maigote klaviatūrą – galima ir pabendrauti su korespondentu.
Programinė įranga *http://hamsoft.ca/pages/mmvari.php* ir daug kitos, tik reikia paieškos programoje įvesti PSK software ir galėsite pasirinkti Jums labiau patinkančią.

Korespondento signalo įvertinimas

R (ryškumo) skalė

1 – neaišku, priimti neįmanoma;
2 – nesuprantama, galima išskirti tik atskirus žodžius;
3 – labai sunkiai suprantama;
4 – lengvai suprantama;
5 – puikiai suprantama.

S (stiprumo) skalė

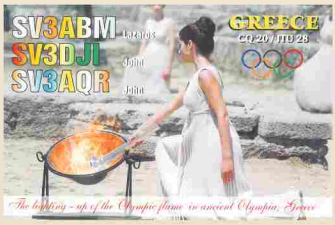
Signalas vertinamas pagal Jūsų transiverio S – metro skalės parodymus

1 – labai silpni signalai, priimti neįmanoma;
2 – labai silpni signalai, galima priimti tik kai kuriuos žodžius;
3 – labai silpni signalai, labai sunku priimti;
4 – silpni signalai, sunku priimti;
5 – patenkinami signalai, priimti nelabai sunku;
6 – geri signalai, priimti galima;
7 – pakankamai stiprūs signalai;
8 – stiprūs signalai;
9 – labai stiprūs signalai.

T (tono) skalė

1 – labai šiurkštus, šnypščiantis tonas;
2 – šiurkštus signalas, jokių muzikalumo pėdsakų;
3 – duslus, vos muzikalus tonas, jaučiasi kintamosios srovės fonas;
4 – duslus tonas, jaučiamas blogai filtruotas kintamosios srovės fonas;
5 – kintamosios srovės fonas nufiltruotas, bet jaučiamos pulsacijos;
6 – muzikalus tonas, bet pulsacijos dar jaučiamos;
7 – beveik švarus tonas, pulsacijos vos jaučiamos;
8 – puikus tonas, pulsacijos vos jaučiamos;
9 – puikus muzikinis tonas.

Diplomai

Bene populiariausias pastaruoju metu tarp lietuvių radistų piliakalnių diplomas. Vasarą daug kas keliauja pasiėmę siųstuvus, imtuvus, antenas lankyti piliakalnių ir iš ten daro ryšius. Jau aktyvuota per 800 piliakalnių. **Žiūrėkite nuorodą:** *http://www.qrz.lt/lhfa/index.php/lt/*

Dar ir dabar populiarus diplomas WAL, kuris išduodamas už ryšius su skirtingais Lietuvos skverais. Respublika padalyta skersai išilgai 10 x 10 geografinių koordinačių minučių. Iš viso 394 skverai. **Smulkesnė informacija:** *qrz.lt/WAL.*

Padėka dalyviams, aktyvavusiems proginį šaukinį **LYQUKR**, skirtą palaikyti Ukrainą.

Populiarūs DXCC, IOTA, WAE, RSGB, DIG, USA-CA ir kt.

Laikui bėgant daug ką sužinosite iš kolegų, kurie turi diplomus, prizus, trofėjus. Jūs irgi galėsite gauti patinkančių įvykdę sąlygas.

JAV mažiausias administracinis vienetas county jų yra 3077. Diplomas išduodamas už 500.

Diplomas išduodamas už 40 pasaulio zonų 5 diapazonuose.

Varžybų trofėjai eksponuojami muziejuje.

Ryšį patvirtinančios QSL - kortelės

Užmezgęs ryšį, ypač pradedantysis radistas, siunčia korespondentui QSL kortelę ir prašo atsiųsti patvirtinimą. Į kiekvieną gautą kortelę būtina atsakyti. Kortelės siunčiamos paštu arba per biurus, kai susikaupia daugiau į tą šalį. Adresus galima rasti *QRZ.com*

Kai kuriose šalyse, ypač egzotinėse, nėra QSL kortelių biurų, tai siunčiame tik tiesiogiai namų adresu. Lietuvoje yra LRMD QSL biuras, kuris aptarnauja visus. Kaip naudotis, paaiškins mokytojas radistas. Pasaulinis QSL kortelės standartinis dydis 14 cm x 9 cm, tik ne didesnės nei iš ilgio, nei iš pločio, popierius apie 120 gr. kv. m., t.y. keletą kartų storesnės nei laikraščio lapo. Kortelių kokybė- tai radisto veidas. Išsamios informacijos teiraukitės kolegų.

2018 m. surinkta kauniečių QSL - kortelių paroda. Geriausia pripažinta Karolinos Vaičiūnaitės LY5XX. Parodos nuoroda: *www.harmradio.lt/parodos.htm.*

Ryšiai gali būti tikrinami ir elektroniniu būdu per LOTW, eQSL internetinius resursus, kai korespondento aparatorinis žurnalas įkeliamas į centrinį pasaulinį kompiuterį. Bet tai tik elektroninis patvirtinimas.

Antroje kortelės pusėje rašomas korespondento šaukinys, data, laikas, diapazonas, darbo rūšis ir raportas.

Kaunietės Karolinos Vaičiūnaitės QSL - kortelė

Radistų varžybos

Tarp radistų populiarios varžybos. Tai specifinės varžybos, kuriose sportininkai prie radijo aparatų prasėdi net po 48 valandas nenusiimdami ausinių.

Varžybų trukmė būna įvairi, pradedant nuo valandos Lietuvos maratonų, trijų valandų trukmės nacionalinio čempionato, dvylikos valandų Europos čempionato, iki dviejų parų trukmės pasaulio čempionatų.

Prieš pradedant varžybas svarbu gerai išanalizuoti taisykles ir jų jokiu būdu nepažeidinėti, nes visose varžybose teisėjavimas griežtas ir galima turėti nemalonumų.

Kiekvieną savaitgalį vyksta keletas varžybų.

Kalendorių galima rasti internete ir ne vieną. Štai keletas nuorodų, jomis pasinaudoję sportininkai išsirenka patikusias varžybas ir startuoja.

NG3K puslapyje, Contest, 8830 visi skelbia preliminarius savo varžybų rezultatus.
http://www.sk3bg.se/contest/cal2018.htm
http://www.contestcalendar.com/contestcal.html
http://rk.vdu.lt/lt/varzybu-kalendorius/
http://www.lrsf.lt/contests/

Kovo 11-osios varžybos jaunimui
Varžybos vyksta kovo 11 d. nuo 08:00 iki 08:59 val. (Lietuvos laiku).
Naudojami dažniai:
– Telegrafija (CW): 3,550–3,600 MHz
– Telefonija (SSB, mikrofonu): 3,600–3,700 MHz
Daugiau informacijos – svetainėje: *http://radistuasociacija.lt*

Kiekvieną šeštadienį nuo 8:00 val. 3,648 MHz dažniu vyksta Lietuvos radijo mėgėjų bendravimo sesijos, lurių metu skelbiami varžybų nuostatai, rezultatai, informacij apie radijo ekspedicijas į retas pasaulio šalis bei aptariami einamieji klausimai.

Darbas varžybose prasideda nustatytu laiku. Visi dalyviai varžosi tarpusavyje, kuris susisieks su kuo daugiau kitų dalyvių nustatytuose diapazonuose, bei susisieks su kuo daugiau dalyvių iš skirtingų šalių per tam skirtą laiką.

Kiekvieną radijo ryšį fiksuoja abu dalyviai savo kompiuterinėje programoje, kur fiksuojamas šaukinys, laikas, ryšio eilės numeris, perduotas ir priimtas iš korespondento. Po varžybų visi dalyviai turi išsiųsti ataskaitas apie pravestus ryšius teisėjams. Teisėjo darbą atlieka kompiuteriai- sutikrina ryšius.

Skautų radistai

Varžyboms sportininkai naudoja įvairias programas, kurios atlieka tas pačias funkcijas, bei pabaigoje sugeneruoja bendrą ataskaitą, kuri siunčiama teisėjams.

Programų yra daug, vienos mokamos, kitos nemokamos, kiekvienas gali išsirinkti sau patinkančią, instaliuoti savo kompiuteryje ir naudotis. Keletas jų:

https://n1mm.hamdocs.com/tiki-index.php
https://writelog.com/
http://www.ei5di.com/
http://www.win-test.com/
http://www.qrz.lt/ly2cg/

Kaip ir kiekviename sporte, kaip antai, krepšinyje, reikalingi treneriai ugdyti sporto meistrus. Akivaizdus pavyzdys – krepšinio klubo „Žalgiris“ vyriausiasis treneris Šarūnas Jasikevičius. Tokie patys treneriai yra ir radijo sporte. Nusipelniusius Lietuvos trenerius būtina paminėti:

Petras Mikalajūnas, LY1PM, Vilnius
Algis Kregždė, LY2NK, Kaunas
Jonas Paškauskas, LY5A , Šiauliai

Tarptautinės Jaunųjų radistų varžybos „Prof. A. Jurskio memorialas“.
Viduryje seniausias Lietuvos trumpabangininkas Vladas Nikolskis LY1BX.

Pasaulio radijo sporto čempionatai

Kaip ir futbolo, pasaulio **WORLD RADIOSPORT TEAM CHAMPIONSHIP (WRTC)** vyksta kas ketveri metai, kuriame susirungia daugiau kaip 50 pajėgiausių pasaulio radijo sporto komandų.

Atranka į WRTC vyksta dvejus metus, vertinami tūkstančių trumpabangininkų rezultatai nustatytose, aukščiausius reitingus turinčiose varžybose telegrafu, mikrofonu. Organizatoriai atrinktoms komandoms pateikia panašias geografiniu požiūriu pozicijas, pastato palapines, visiškai vienodas antenas tam, kad atsiskleistų dalyvių sportinis meistriškumas. Kiekvienai komandai burtų keliu priskiriamas teisėjas, kuris stebi komandos darbą visas 24 valandas varžybų metu. Siustuvų spinduliuojamas galingumas -100 W. Jei viršijamas, užsidega raudona prietaiso lemputė. Po kelių teisėjo įspėjimų komandą gali diskvalifikuoti. Pasibaigus čempionatui, kompiuteriu sutikrinami dalyvių ryšiai (šaukinys, kontroliniai numeriai). Jau kitą dieną teisėjų kolegija skelbia rezultatus, komandai nugalėtojai įteikiama Pasaulio Čempionų taurė bei medaliai. Daugybė specialių prizų iškeliauja pasaulio radistams, varžybose dirbusiems namuose.

Lietuvos komandos sirgaliai Vokietijoje, 2018 m.

2018 m. Lietuvos komanda Vokietijoje. Pasaulio čempionai: Mindaugas Jukna, LY4L ir Gediminas Lučinskas, LY9A, viduryje teisėjas Michael C Fulcher, KC7V, JAV.

Ultratrumposios bangos

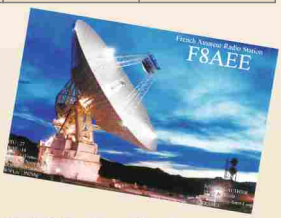
Ultratrumpųjų bangų sklidimui turi įtakos sklidimo terpės savybės ir sklidimo kelyje sutikti objektai. Radijo bangoms sklindant atmosferoje, didesnę ar mažesnę įtaką daro viršutinių jonosferos sluoksnių jonizacija (dėl Saulės aktyvumo), krituliai, temperatūrų skirtumas tarp atmosferos sluoksnių ir kiti faktoriai. Tai reiškia, kad priklausomai nuo ilgio ir sklidimo sąlygų, radijo bangos gali įveikti labai skirtingus kelius ir atstumus. Todėl UTB diapazonuose radijo bangos sklinda netoli palyginus su trumposiomis bangomis. Kelių šimtų km atstumu UTB diapazonuose ryšiai jau daromi sunkiai, o pasiekti 2000 km atstumą tampa didelė problema.

Ultratrumpabangininkai, dirbantys UTB diapazonuose, radijo ryšiu pasiekti tolimesnius atstumus pasinaudoja atspindžiais nuo meteorų srautų – MS, atspindžiais nuo mėnulio – EME, atspindžiais nuo šiaurės pašvaistės - auroros, pasinaudoja dirbtinių žemės palydovų pagalba, troposferinių – jonosferiniu sklidimu, atspindžiais nuo lėktuvų, radijo mėgėjiškų ryšių retransliatoriais.

UTB diapazonų pasiskirstymas pagal bangos ilgį ir dažnumą

Pavadinimas	Santrumpa	Bangos ilgis		Dažnumas	
		nuo	iki	nuo	iki
Metrinės (ultratrumposios) bangos labai aukšti dažniai	VHF	1 m	10 m	30 MHz	300 MHz
Decimetrinės (ultratrumposios) bangos ultra aukšti dažniai	UHF	10 cm	1 m	300 MHz	3000 MHz
Centimetrinės bangos super aukšti dažniai	SHF	1 cm	10 cm	3 GHz	30 GHz

Ryšiai, naudojant signalo atspindžius nuo meteorų
Susipažinimui informacija padėta čia:
http://lrmd.lt/old/utb/ms.html

Ryšiai, naudojant signalo atspindį nuo mėnulio
Žmogus savo kailiu viską išbandė.
http://kb5wia.blogspot.com/2013/06/a-checklist-for-optimizing-small-144mhz.html

EME „skimmeris“ ar klusteris, bet žiūrėti,
kai Europoj Mėnulis matosi, kitaip spotų gali nebūti:
http://www.livecq.eu/
http://lrmd.lt/old/utb/eme.html

Ryšiai šiaurės pašvaistės – auroros pagalba
Susipažinimui informacija forume:
http://forum.qrz.lt/viewtopic.php?f=12&t=872&view=next

Ultratrumpųjų bangų entuziastai dalyvauja Europos aktyvumo vakaruose, kuriuose stengiamasi pravesti kuo daugiau ir tolimesnių ryšių.

Aktyvumo vakarai
LYAC, NAC, YLAC, SPAC, EUAC

Data
- 144 MHz, kiekvieno mėnesio 1-asis antradienis
- 432 MHz, kiekvieno mėnesio 2-asis antradienis
- 1,3 GHz, kiekvieno mėnesio 3-iasis antradienis
- 2,4 GHz ir aukščiau, kiekvieno mėnesio 4-asis antradienis

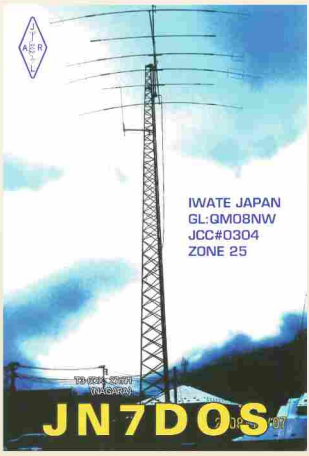
Laikas
18:00–21:59 UTC nuo lapkričio iki kovo,
17:00–20:59 UTC nuo balandžio iki spalio.

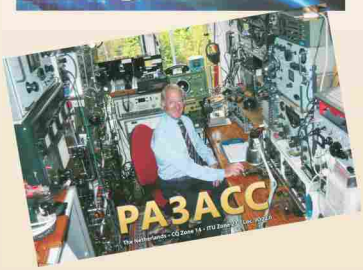
Ryšiai
Eteryje dirbama laikantis IARU 1 rajono diapazonų padalinimo. Ryšiai įskaitomi su visų šalių radijo mėgėjais. Ryšiai per aktyvius retransliatorius ir EME neįskaitomi. Darbo rūšys CW, SSB, FM

Plačiau apie aktyvumo vakarus galima rasti čia:
http://www.qrz.lt/lyac/lyac-taisykles

Kiekvienais metais liepos mėnesio pirmą pilną savaitgalį vyksta Europos lauko diena (FD), kurioje ultratrumpabangininkai mėgėjai išvyksta su aparatūra ir antenomis į aukštesnes vietoves, aktyvumui padidinti organizuojami įvairių valstybių čempionatai, kuriuose gali dalyvauti visi norintys ir turintys galimybes ultratrumpabangininkai.

http://lrmd.lt/utb

Čia galima rasti daug informacijos apie UTB sklidimus, yra varžybų kalendorius.

QTH lokatorius

Tai toks Žemės padalinimas į sektorius, naudojantis geografiniu koordinačių tinkleliu. Stambiausi sektoriai užvardinti pradedant nuo pietų ašigalio iki šiaurės ašigalio kas 10° ir kas 20° nuo -180° vakarų ilgumos abėcėlės raidėmis. Panaudotos 24 raidės (nuo A iki X) horizontaliai ir tiek pat vertikaliai.

Kiekvienas didysis kvadratas padalintas į 100 mažesnių (10x10) kvadratų.

Kiekvieną skaitmeninį kvadratą padalinus į 24x24 gaunamas smulkiausias lokatoriaus kvadratėlis. Čia vėl panaudotos 24 raidės (nuo a iki x) horizontaliai kas 5 min ir tiek pat vertikaliai kas 2,5 min.

http://www.hamradio.lt/utb_loc.htm

Varžybų metu svarbu žinoti atstumą iki korespondento, už kurį, priklausomai nuo atstumo, skiriami taškai. Tokiam atstumo paskaičiavimui reikalinga žinoti savo ir korespondentų tikslią vietą koordinačių sistemoje arba žinoti savo ir korespondento QTH lokatorius. Korespondentas QTH lokatorių visuomet privalo perduoti ryšio metu. http://qrz.lt/qth.

Dauguma varžybų programų iš karto paskaičiuoja ir QTH lokatorių. LY2CG puslapyje galite rasti tokią programą.

http://www.qrz.lt/ly2cg/

Ši programa įvedus korespondento šaukinį jau žino jo QTH lokatorių ir iš karto paskaičiuoja atstumą, kryptį į korespondentą ir taškų kiekį.

Bet būna atvejų, kai korespondentas išvyksta į ekspediciją ir perduoda kitą QTH lokatorių negu jis yra programoje. Tuo atveju reikia pačiam į atitinkamą vietą programoje įvesti korespondento QTH lokatorių, tada teisingai bus paskaičiuoti taškai.

Radistų asociacijos renginiai

2024 m. rugpjūčio 23 d. Radistų asociacija surengė renginį netoli Ukmergės, Kurėnuose, šalia magistralės Vilnius – Talinas, skirtą Baltijos kelio 35-osioms metinėms paminėti.

Renginio metu moksleiviai mezgė radijo ryšius su trumpųjų bangų radijo mėgėjais iš viso pasaulio, taip skleisdami žinią apie Baltijos kelio reikšmę ir prasmę.

Daugiau informacijos apie renginį galima rasti Radistų asociacijos leidinyje „Parodos 2024“.

Paroda „Švytury, nušviesk man kelią“ vyko 2025 m. sausio mėnesį pėsčiųjų bulvare Šiauliuose.

Radistų asociacija eksponavo šimtus ryšių patvirtinimo kortelių su švyturių simbolika. Šiaulių dailės mokyklos moksleiviai, taip pat ukrainiečių vaikų, laikinai apsistojusių mieste, piešiniai papildė parodos ekspoziciją.

Buvo eksponuojami ir piešiniai, atsiųsti iš Norvegijos, JAV, Briuselio, Vilniaus, Klaipėdos, Utenos bei kitų vietovių.

Parodą taip pat praturtino vaikų sukurti įvairių švyturių maketai – Amelijos S. (8 m., Šiauliai), Luko U. (7 m., Klaipėda), Martyno M. (10 m., Šiauliai) ir Kotrynos U. (3 m., Klaipėda).

2025 m. kovo mėnesį trumpųjų bangų diapazonuose buvo girdimas proginis šaukinys LY2025A, skirtas paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo akto 35-ąsias metines.

Operatoriai:
Pranas (LY2J), Jonas (LY5A),
Gražvydas (LY2TS), Bronius (LY5O),
Vilius (LY2PX) ir Algis (LY7M)
užmezgė daugiau kaip 40 tūkstančių ryšių su 127 pasaulio šalimis.

Nuotraukoje – vieną iš ryšių patvirtinanti QSL kortelė.

Daugiau informacijos apie Radistų asociaciją:
http:/radistuasociacija.lt/

Pagrindinė rėmėja:

Šiaulių miesto savivaldybė

Rėmėjai:

Lietuvos Radijo Mėgėjų Draugija

Lietuvos Radijo Sporto Federacija

Ričardas, LY1HF
Algirdas, LY1MA
Agnė, LY1YL
Juozas, LY2BJF
Arvydas, LY2DX
Valerijus, LY2QT
Gražvydas, LY2TS
Artūras, LY2W

Andrius, LY3AR
Česlovas, LY3CZ
Darius, LY3DA
Darius, LY4DL
Linas, LY4LB
Martynas, LY4MP
Vytautas, LY5VJ
Laura, LY - E - 5

Darius Daunoravičius
Algirdas Kaminskas
Marius Morozas
Rita Norkutė
Emilija Paškauskaitė
Robertas Urbutis
Skaistė Urbutienė
Marius Žeimys

Gralitas KANCELIARIJA

UAB STREKTĖ

PKRK

Pramuštgalvis VISOS REKLAMOS PASLAUGOS

KALVIS

HELIOPOLIS part of CREOLINK

AČIŪ rėmėjams